

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและความตระหนักต่อการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประชาชน และ 2) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดความเต็มใจจ่ายสำหรับวัคซีนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประชาชน การวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างออนไลน์ซึ่งเป็นประชาชนชาวไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปเท่านั้น เนื่องจากสามารถตัดสินใจและสามารถจ่ายเงินเพื่อซื้อบริการการฉีดวัคซีนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ด้วยตนเอง จำนวน 693 คน ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นช่วงก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาพฤติกรรมและความตระหนักต่อการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ตารางไขว้ และร้อยละ ส่วนการศึกษาปัจจัยที่กำหนดความเต็มใจจ่ายสำหรับวัคซีนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) ใช้การวิเคราะห์ถดถอยโทบิต (Tobit Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 39 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ย 44,340 บาท/เดือน รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 111,586 บาท/เดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปเฉลี่ย 1 คน ประกอบอาชีพรับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีประกันสุขภาพกับบริษัทเอกชน ไม่มีอาการป่วยของกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) แต่คนในครอบครัวส่วนใหญ่ทำประกันหรือเคยทำประกันสุขภาพเกี่ยวกับการประกันภัยจากโรค COVID-19 และไม่มีคนในครอบครัวหรือตัวเองป่วยหรือเคยป่วยด้วยโรค COVID-19 แต่มีความกังวลว่าจะมีโอกาสติดเชื้อโรค COVID-19

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตก่อนการระบาดของโรค COVID-19 พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมาคือ รถจักรยานยนต์ และรถไฟฟ้/รถไฟใต้ดิน ตามลำดับ และออกจากบ้านทุกวัน เพื่อไปทำงาน แต่ภายหลังการระบาดของโรค COVID-19 พบว่าสัดส่วนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น และการใช้รถสาธารณะลดลง นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างเดินทางออกจากบ้านลดลง รูปแบบการทำงาน/การเรียน/การใช้ชีวิตยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และมีส่วนทำงานที่บ้านมากขึ้น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการระบาดของโรค COVID-19 เป็นอันตรายกับตัวเอง และมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต เช่น รูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปมีความยุ่งยากมากขึ้น การเดินทางไม่สามารถทำได้โดยสะดวก งานน้อยลงหรือถูกเลิกจ้างงาน ไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยเฉพาะการท่องเที่ยวต่างประเทศ ต้องระมัดระวังการติดเชื้อและป้องกันตัวเองมากขึ้น ต้องใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัย และรายได้ลดลง เป็นต้น ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักต่อการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ความตระหนักต่อการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ด้านต่างๆพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักด้านการสวมหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้าเมื่อออกนอกบ้านมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีความตระหนักต่อการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ด้านต่างๆแทบทุกประเด็นโดยทำเป็นประจำ/ทุกครั้งมากกว่าเพศชาย ยกเว้นประเด็นที่ว่าหลังจากที่ออกไปทำกิจกรรมนอกบ้านจะอาบน้ำทันทีเมื่อกลับถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค COVID-19 ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งยังไม่ทราบว่าผู้ที่เคยเป็นโรค COVID-19 แล้วจะเป็นโรคนี้ซ้ำอีกได้ โดยมูลค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายสำหรับวัคซีนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประมาณ 1,500 บาทต่อคน

จากการวิเคราะห์ถดถอยโทบิต (Tobit Regression Analysis) พบว่า ณ ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 90 ปัจจัยที่กำหนดความเต็มใจจ่ายสำหรับวัคซีนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย ความตระหนักต่อการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 (conce) การมีผู้ป่วยเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในครอบครัว (fneds) การที่ตัวเองหรือคนในครอบครัวเคยป่วยด้วยโรค COVID-19 (becov) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค COVID-19 (know) การเชื่อมั่นว่าวัคซีนจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันโรค COVID-19 (belie1) ความต้องการฉีดวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 เมื่อมีการจัดให้ฉีดวัคซีน (inject) เพศ (gender)

จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา (edu) รายได้ส่วนบุคคล (inc) การประกันสุขภาพกับบริษัทเอกชน (insura) และการอาศัยอยู่ในพื้นที่เฝ้าระวังสูง (col2)

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ 1) จัดบริการสาธารณสุขโรคหรือบริการสาธารณสุขที่ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตในช่วงระยะเวลาของการระบาด เช่น การบริหารจัดการโรคสาธารณะให้มีความปลอดภัยจากโรคระบาดมากที่สุด และการเร่งจัดหาวัคซีนให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตได้เป็นปกติโดยเร็ว 2) ดำเนินการส่งเสริมและรณรงค์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบของการรวมกลุ่มระหว่างเกิดการระบาดของโรค COVID-19 และบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวดเพื่อไม่ให้เกิดกิจกรรมที่จะรวมกลุ่มคน เพื่อป้องกันการกระจายการระบาดของโรค COVID-19 ในคนหมู่มากได้ 3) เร่งการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกัน COVID-19 รวมถึงประโยชน์และผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น และวิธีการรับมือกับผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นกับประชาชน 4) ควรเร่งจัดหาและฉีดวัคซีนให้กับประชาชนทุกกลุ่มโดยไม่ล่าช้า เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต มีความรู้สึกมั่นใจและเชื่อมั่นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและช่วยให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจกลับมาเป็นปกติโดยเร็ว ซึ่งจะนำไปสู่การลดผลกระทบของการระบาดต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ 5) ควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรค COVID-19 ให้กับประชาชนโดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับการติดเชื้อหรือเป็นโรคซ้ำได้ของผู้ที่เคยเป็นโรค COVID-19 รวมทั้งประเด็นที่ยังสามารถรับเชื้อและแพร่เชื้อได้ในกรณีที่ได้รับวัคซีนแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนไม่นิ่งนอนใจว่าจะไม่ติดเชื้อหรือเป็นโรคซ้ำอีกเมื่อเคยเป็นโรคและได้รับวัคซีนแล้ว และได้ป้องกันตัวเองอย่างเข้มงวดซึ่งจะทำให้สามารถลดการระบาดและป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดในระลอกใหม่ขึ้นได้อีก 6) รัฐอาจให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดหาวัคซีนเพื่อให้มีปริมาณตามที่ต้องการใช้และยี่ห้อของวัคซีนเป็นไปตามความต้องการของประชาชน โดยรัฐยังต้องมีส่วนสำคัญในการพิจารณาถึงคุณภาพของวัคซีน และในกรณีที่ประชาชนไม่เลือกฉีดวัคซีนพื้นฐานที่รัฐจัดให้แต่เลือกฉีดวัคซีนยี่ห้ออื่นหรือวัคซีนทางเลือกแทน รัฐยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องจ่ายค่าวัคซีนทางเลือกให้กับประชาชนในระดับราคาเดียวกับวัคซีนพื้นฐานที่รัฐใช้ฉีดให้กับประชาชนทั่วไปได้ฟรี และให้ประชาชนที่เลือกใช้วัคซีนทางเลือกจ่ายส่วนต่างของราคาที่เหลือจากวัคซีนพื้นฐานที่รัฐจัดให้เอง และ 7) ในอนาคตบริษัทเอกชนที่รับประกันสุขภาพควรพิจารณาการบริการให้ครอบคลุมถึงกรณีที่เกิดการระบาดของโรคติดเชื้ออื่นๆที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และกำหนดอัตราค่าเบี้ยประกันให้ครอบคลุมรวมถึงการประกันสุขภาพในเรื่องการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดอันเกิดจากโรคติดเชื้ออื่นๆในอนาคตด้วย เพื่อแบ่งเบาภาระของภาครัฐในอนาคตในกรณีที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้ออื่นๆ ต่อไป

Abstract

The purposes of the research were 1) to investigate the lifestyle and awareness of the people about their living under the coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic and 2) to find out the factors influencing the willingness to pay of the people for the vaccination in order to prevent the COVID-19. The data was collected by online questionnaire, during March 2021, prior to the third wave of COVID-19 emergence in Thailand. The sample was 693 Thai people, aged from 18 years and over, living in Thailand, as they were able to decide and pay for COVID-19 vaccination by themselves. Data analysis employed descriptive statistics, i.e. mean, frequency, cross-tabulation table, and percentage to examine the lifestyle and awareness of the people about their living under the COVID-19 pandemic. Tobit Regression Analysis was conducted to identify factors influencing the willingness to pay of the people for the vaccination in order to prevent the COVID-19.

The analysis revealed that most respondents were female, aged 39 in average, holding bachelor's degree, earning average personal income 44,340 baht per month. Their family had 4 members in average, including one senior member aged 60 and over in average. The family income was about 111,586 baht per month. Most respondents worked as Government officials or State employee, had health insurance with the private insurance company. Even though they had no symptoms of chronic non-communicable diseases (NCDs), most of their family members were insured or used to have COVID-19 health insurance. Furthermore, although there was none of their family members or themselves, getting sick from COVID-19, there were concerns about the risk of contracting COVID-19.

Prior to the COVID-19 pandemic, in terms of lifestyle, it was found that most respondents left their residences every day and traveled by private cars, followed by motorcycles, and mass rapid transit (heavy rail/subway), respectively, to go to work. However, after the pandemic, the proportion of the use of private car increased, whereas the use of public transport decreased. It also found that the respondents less often traveled from their residences, yet the style of work/study/living remained unchanged. There were some more of them working at home.

Most respondents were of their opinion that the COVID-19 pandemic was hazardous to them and affected their living, including more difficult working style, inconvenient travel, fewer job opportunities or layoffs, limited international travel with more strict hygienic conditions (i.e. wearing face mask all the time), and decreased income, etc. On the whole, the respondents had a high level of awareness of lifestyle under the COVID-19 pandemic. In aspect of awareness, it was found that the awareness of the respondents about wearing face mask in public

area were at highest level. Unlike the male respondents, female had the higher awareness of the living under the COVID-19 pandemic. The female respondents practiced the safety precautions regularly/every time, in almost every issue except immediate showering after coming back to the residence. While the respondents had the understanding about COVID-19 at high level, a number of the respondents were still unaware about the probable or possible COVID-19 recurrence in patients. Relating to the prevention, the average willingness to pay for the COVID-19 vaccination was about 1,500 baht per person.

According to the Tobit Regression Analysis, at a statistical confidence level of 90%, the factors influencing willingness to pay of the people for for the COVID-19 vaccination included awareness about changing lifestyle under COVID-19 pandemic (conce), having patients with chronic non-communicable disease in the family (fnccds), family/self-experience of getting COVID-19 (becov), knowledge and understanding about COVID- 19 (know), confidence in effectiveness of the vaccine against COVID-19 (belie1), demand for vaccination of available COVID-19 vaccine (inject), gender (gender), number of years of education (edu), personal income (inc), health insurance with private insurance company (insura), and living in a strict controlled area (col2).

Referring to the abovementioned findings, the relevant agencies should provide the safe public utilities or public services for the public during the pandemic period, such as managing the hygienic and safe public transport, accelerating the adequate provision of vaccines to meet the demand, in order to enable people to return to their normal lifestyle as soon as possible. Promoting and campaigning to educate people about the impact of mass gatherings on the COVID-19 pandemic and strictly enforce legal measures against group activities to prevent the spread of the COVID-19 among the masses are necessary. Accelerating public relations to provide knowledge and information about the COVID-19 vaccination, including its benefits, possible side effects, and practical guidance to cope with such side effects in order to enhance public confidence should be done. Easing the vaccine procurement and quickening the vaccination for all groups of people, not only to strengthen the citizen safety and confidence but also to stimulate the economic recovery. Spreading knowledge of COVID-19 to the public, especially about disease infection or recurrence, and the possibility of infection in fully vaccinated people as well as transmission from those infected. People will not be overconfident and keep strictly protecting themselves, to prevent the new outburst of spreading. Encouraging the participation of the private sector in providing alternative COVID-19 vaccines for adequate quantity and brand, according to the demand of the people. The government must also play an important role in vaccine quality inspection. In case of vaccine refusal, in other words

people are unwilling to receive the free vaccines provided by the government, the government must pay for the alternative vaccines at the same price of the basic vaccines and let the basic-vaccine deniers pay the difference for their alternative vaccines. In the future, the private insurance companies should consider services covering the epidemic of other potential infectious disease and set the health insurance premium rates to cover the vaccination against the disease as well, in order to alleviate the future burden of the government in the event of an epidemic situation.